

Txotx deia ozenen entzuten den lurraldearen jaia

Hernanin, Urnietan, Usurbilen eta Astigarragan izango da Sagarrondotik

EUSKAL HERRIKO sagardotegien %60 baino gehiago gipuzkoarrak dira. Eta Gipuzkoako sagardotegien erdiak lau herrietan aurkitzen dira: Hernanin, Astigarraga, Urnietan eta Usurbilen. Horregatik edo, sagardoaren inguruko festa antolatzen hasita Sagardoaren lurraldea deitzen den horretan egitea erabaki zuten iaz Sagardoaren Kultura Sustatzeko Elkarteak (SKSE). Bai lehengo urtean eta bai aurtengoan aipatutako lau herriek parte hartu dute jaialdian, hau edo hura antolatzen, egitarauak hala agintzen duenean hango edo hemengo ekin-tzan parte hartzen eta, noski, festaz eta giroaz gozatzen. Eta parte hartzea maila eta kolore guztietakoa izan da. Udaletik herritarrenganaino. Horren adibide garbia da otsailaren 28an Usurbilen jokatuiko den lau herrien arteko herri-kirol desafioko adibidez.

Aurtengo Sagarrondotik jaialdia iazkotik desberdina horretan izango da hain zuzen, lau herriek jaialdia babestu eta bertan parte hartuko dute lehengo urtean bezala, baina, horrez gain, egitaraua lau herrietan barrena banatuko da. Sagardoak eta sagardoaren kulturak lagun kuttunak baitaizka Usurbilen, Urnietan, Astigarragan eta Hernanin.

Sagardoa eta Usurbil; betiko lagunak

Datorren maiatzean Usurbilgo Sagardo Egunak 23.a beteko du. Berriz ere beteko dira herriko bazterrak jendez eta sagardoaz, azken urteetan jaia izugarria bihurtu baita. Eta festa honen atzean egon da urtez urte eta 23 urtetan Sagardo Eguneko Lagunak taldea. Sagardoaren kulturak bizi zuten egoera kaskarrekin kezkatuta zegoen herri-tar talde bat bildu zen 1982 urtean, guztiak ere Andatza Kultur Kirol Elkartearen bueltan zebiltzanak, eta sagardo mundua sustatzeko zerbait egin beharra zegoela erabaki zuten. Halaxe sortu zen Sagardo Eguneko Lagunak taldea.

Hasiera-hasieratik taldeko kide den Jakoba Errekondoren hitzetan «gaur egungo egoerak eta orain dela 23 urtekoak ez daukate zerikusirik. Sagardo munduak izugarriko beharrak zituela ikusi genuen eta horretan hasi ginen lanean. Denborak arrazoiak eman digu». Lehenengo urte hartan astebeteko sagardo jardunaldiak antolatu zituzten eta erakusketekin eta hitzaldiekin osatu zituzten besteren artean. Amalera bikaina eman zien jardunaldiei lehenengo Sagardo Egunak. Estreinuak hartan hamaika sagardogilek hartu zuten parte. Gauzak asko aldatu dira, ordea, azken hamar urtetan Usurbilgo Sagardo Egunera 45 bat sagardogile gerturatzen dira, plaza kan-

bitzen diren guztiak, lekua egonez gero, gehiago ere etortzeko gogoz baitaude. Sagardotegiak ere duela 23 urte baino ugariagoak dira eta osasuntsu daude, baina, hala ere, «asko dago egiteko». Errekondok nabarmendu duenez, «Sagardo mundua eta sagardotegiak ez dira gauza berdina. Sagardotegiak ondo daude, baina sagardo munduan behar handiak daude oraindik orain. Baseritarrak, ekoizleak, kulturak... horiek denak sagardo munduaren parte dira eta ez daude hain ondo». Hartara, Sagardo Eguneko Lagunak taldea horiei guztiei begira ari da lanean. Sagarrondotik jaialdian ere parte hartuko du Usurbilgo taldeak. «Sagar-

doaren munduan gero eta gauza gehiago egin, hobeto».

Urnietan: Sagardoa sentitzearen artea

Askotan, gehiegietan igoal, sagardoaren lurraldea aipatzen hasita Urnietan ahaztu egiten da. Hortxe dago, ordea, tradizioaren bihotz-bihotzean. Urnietako sagardogileak ez dira elkarte batean bildu oraindik, baina banaka-banaka hartuta adibide eder askoak daude baserrietako kupel ondoetan. Urnietak ere maramaten duela sagardoaren lurraldea. Horren adibide dugu Eula Sagardotegia, aitonak aitari eta aitak semeari utzitakoa, hala kontatu di-

Usurbilgo Sagardo Egunak 23. urte beteko ditu orain.

gu Aitor Iguaranek, bertako semeak. Bere aitona zenak bazituen kupelak eta ez bakarrik etxerako, kanpoan ere saltzen baitzuen sagardoa. Aitak jarraitu zion tradizioari eta Aitor semeak ondoren. Eula sagardotegia osasunez majo dago, azken urteotan ez omen du gora-behera handirik somatu bisitarien kopuruan, «urtero berdintsu etortzen dira». Tarterean urteroko bisitari leialak, urteroko aurpegiak alegia; eta baita urtero-urtero aurpegi berriak ere. Urnietako sagardogileek ere babestuko dute Sagarrondotik jaialdia, halakoak mesedegarri direla uste dutelako. Baina, hori bai, Aitor Iguaranek nabarmen duenez, «ez dira sagar-

doaren aitzakian egin behar halako jaiak, sagardoa sentituz eta errespetatuz egin behar dira. Sagardoarekiko sentimendu hori izan behar dute halako festeko.

Sagardoaren irrintzia Hernanitik mundura

Gipuzkoako Sagardo Naturalaren Kofradia Hernanin: Tolarea.

Duela bederatzita urte sortu zen Tolarea Hernanin, Berria Merkatarien Elkartearen bultzadaz. Tolareako lehendakari Kristina Goñik gogoratzen duenez, «kasualidadez jakin nuen merkatariek nola kofradia bat sortu zuten, sagardotegi batean jakin nuen hain zuzen. Sarterik ba al dago? Galdetu nien. Eta ordutik hemen gabilta saltsana».

Gaur egun Gipuzkoako Sagardo Naturalaren Kofradiak ehun kofrade inguru dauzka, mota guztietako sagardozaleak eta sagardo munduaren maitaleak tartean. Urtean barrena bi hitzordu garrantzitsu izaten dituzte: martxoan izaten den kofradeen ekitaldi nagusia eta irailean inguruan antolatzen duten sagararen eta sagardoaren jaiak. Hauxe gain, erakusketak, hitzaldiak eta halakoak ere antolatzen dituzte. Sagarrondotik jaialdiaren babesle eta laguntzaile da Tolarea, oso begi onez ikusten baititu halako jaialdiak. «Sagardoaren munduan egiten den guztia pozgarria da guretzat eta halakoak laguntzen saiatzen gara beti. Sagarrondotik jaialdiak ere izango du gure laguntza, lehengo urtean bezalaxe».

Bederatzita urte hauetako balantzea ona da. Eta Kofradiak lehendakariari eman dion onena lagunak dira dudarik gabe, «beste kofradietako lagunak eta sagardo munduan ezagututako la-

USURBIL

Sagardo Egunaren lagunak elkarrekin duela 23 urte sortu zen Usurbilen sagardoaren mundua indartzeko asmotan

URNIETA

Sagardo tradizio hondiko herria da Urnieta; sagardotegi asko aitona aitona eta aitak semearekin posatakoak dira

HERNANI

Gipuzkoako Sagardo Naturalaren Kofradiak ehun kide inguru ditu, guztiak ere sagardo munduaren maitale

ASTIGARRAGA

Jaiak berria den Sagardun Partzuergoa kultur taldeek, sagardogileek eta Udalak osatzen dute

gunak dira bederatzita urte hauetan gertatu zaigun gauzarik onena. Gainera, pozik gaude sagardoa hamaika bazterretan eman dugulako ezagutzera, Euskal Herriatik kanpo Espainiako leku askotara eramian dugu sagardoa. Eta sagardoaren berri ematearekin batera Euskal Herriaren berri eta, nola ez, Hernaniren berri ere eman dugu. Aurrrera begira lan horretan jarraitzeko grinez dago Kristina Goñi eta berak zuzentzen duen Kofradia.

Sagardun Partzuergoa Astigarragan

2003ko ekainean sortu zen Sagardun, Astigarragako sagardogileekin eta sagardogintzarekin zerikusia duten jarduerak soziokulturalak antolatzeko eta bideratzeko helburuarekin, hain zuzen ere. Partzuergoa Astigarragako Udalak, herriko kultur taldeek eta inguruko sagardogileek osatzen dute eta hamaika erronka dauzkate buruan, guztiak ere sagardoaren eta sagardotegien ingurukoak. Sagardun Partzuergoaren helburuak norabide askotakoak dira: komunikabideetara sagardoaren inguruan antolatzen diren kultur ekimen guztien berri zehatza helarazi nahi dute batetik; agente turistikoeekin ere lan egin nahi dute, bazkari eta afari erreserbak egin eta bisita gidatuak antolatuz adibidez; sagardozaleei begira ere bada- go Sagardun, eta hauentzat katak, dastaketak, ikastaroak, argitarapenak, martxan jartzea da bere helburuetako bat.

Eta dauden sagardozaleak zaintzeaz gain, berriak ere erakarri behar direnez, ikasleentzako bekak, ikerkuntza lanak eta bisita gidatuak antolatzeko asmoa ere badu Astigarragako elkarte gasteak.

Joxe Angel Gaztañaga

Gipuzkoako Sagardogileen Elkarteko lehendakaria

«Sagardotegiek sasoi ona bizi dute, baina beti dago zer hobetua»

INAKI IRIGOIENEN pasatu zion lehendakariaren kargua duela ez asko eta lehenengo trantze horretan dabil oraintxe Joxe Angel Gaztañaga, martxan hasi berritan. Gipuzkoako Sagardogileen Elkarteko lehendakaria ez ezik, Gaztañaga Sagardotegiko nagusia ere bada Joxe Angel. Sagardogileek ondo dakite arazoak eta trabak denen artean banatuz gero, bakoitzarentzako parte txikiagoa izaten dela eta errazago gainditzen direla gainera. Indarrak batuz gero, ate asko aiseago zabalitzen dira eta.

Nolatan hautatu zaituzte lehendakari?

Elkartean lan asko daude egiteko eta, normala denez, aldaketak ere izaten dira tartean. Ni zuzendaritza batzordearen inguruan nengibilen diruzain lanetan eta nire izena bota zuten lehendakari berria izateko. Azkenean, bozketa egin zen zuzendaritza batzordean lehendakari izateko prest geunden artean eta niri tokatu zitzaidan. Ilusioa badaukat, alferrik gaude bestela, eta ahal dudan ondoen egingo dut nire lana.

Elkartean lan asko daudela esan duzu. Zeintzuk dira bere eginbeharrak?

Lan nagusienak sagardoari bultzada ematea eta sagardogileei sortzen zaizkigun arazoak konpontzen saiatzea dira. Sagardogileek ez dugu momentu oso ona bizi, sanitategi legeak ez baitira batera samurrak eta esijentzia handiak dauzkagu. Elkartearen lanetako bat horixe da beraz, esijentzia horiek guztiak denon artean betetzeko moduak bilatzea. Ikerketak, sagardoaren prezioa eta halakoak ere aztertzen

ditugu. Eta dirulaguntzak ere elkarrean izenean eskatzen ditugu sagardogile guztiok. Elkartuta joanda abantailak lortzeko aukera askozaz gehiago dauzkagu.

Baina sagardotegien martxa ona da, ezta?

Sagardotegientzako gauzak nahiko ondo doaz, baina egia da gauzak estutzen ari direla eta, gero eta gehiago, sagardotegiak enpresa bezala bideratzen ari direla. Lehenago familiako negozioak izan dira sagardotegiak eta orain enpresa bezala begiratu behar diegu. Eta horrek egin behar asko dakartzat, pixkanaka-pixkanaka egin behar ditugunak. Orokorrean esan daiteke sagardotegiek garai ona bizi dutela, baina horrek ez du esan nahi horrela gelditu behar dugunik, hobetu beharra dago, txukun-txukun hobetzen eta irudi ona ematen. Nahi izanez gero, beti dago zer hobetua.

Zenbat bazkide zaudete?

Elkartean 65 bazkide gaude, gehienak Astigarraga eta Hernaniko sagardotegiak, nahiz eta Gipuzkoako beste herrietakoak ere badauden. Gainera, bulegoan langile bat daukagu administrazio kontuetarako eta gure asmoa da egoitza propioa jartzea, lokal bat eros- tea alegia. Orain alokairuan daukagu.

Zer moduzko txotx denboraldia espero da.

Nik uste oso ona izango dela. Sagardoa ere ederra dago, edanerraza oso, usain ederrekoa. Kolorez horixeagoa da, baina oso ona da aurtengo sagardoa. Orain arteko mugimendua ikusita, aurtengoan jende dezente izango dela uste dut.

